

Protokollen indfører en ny domstol, som erstatter Kommissionen og den nuværende Domstol. Ministerkomitéen skal fremover overvåge dommenes fuldbyrdelse, men ikke tage stilling til, om der foreligger en krænkelse af konventionens rettigheder, jf. art. 19 og 46 i konventionen som affattet ved tillæg-protokollens art. 1.

Domstolen får jurisdiktion for så vidt angår fortolkningen og anvendelsen af konventionen både vedrørende sager mellem stater og individuelle klager. Endvidere vil Domstolen kunne give rådgivende udtalelser efter anmodning fra Ministerkomitéen, jf. de nye art. 31 og 47 i konventionen.

Domstolen, der bliver permanent, vil bestå af et antal dommere svarende til antallet af konventionslande, valgt af Den parlamentariske Forsamling på grundlag af en liste over tre kandidater, der er opstillet af hver kontraherende part. Domstolens medlemmer vil blive valgt for en periode af 6 år med mulighed for genvalg, jf. de nye art. 19, 20 og 23.

Domstolen organiseres ved afgørelsen af sager i komitéer, kamre og et Storkammer. Dommeren fra det land, som sagen angår, vil altid deltage både i kammeret og i Storkammeret. Organisatoriske anliggender vil blive behandlet i plenum, jf. de nye art. 26 og 27.

Komitéer skal bestå af tre dommere, kamre af syv dommere og Storkammeret af sytten dommere. Komitéer vil blive nedsat af kamrene for en bestemt periode. Komitéerne får kun kompetence til at afvise klager eller at slette dem fra listen over verserende sager, jf. den nye art. 28. Kamre vil blive nedsat af Domstolen for en bestemt periode. Domstolen vil udnævne de syv dommere, som skal sidde i et kammer, jf. den nye art. 26. Kamrene skal træffe beslutning om, hvorvidt klager kan antages til behandling, og afsiger dom i sagerne, medmindre de afgiver deres jurisdiktion til Storkammeret, jf. nærmere nedenfor.

Storkammeret på sytten medlemmer træffer afgørelse vedrørende klager, hvor et kammer har afgivet sin jurisdiktion, samt i tilfælde, hvor en dom afsagt af et kammer henvises til Storkammeret. Storkammeret behandler endvidere anmodninger om rådgivende udtalelser, jf. den nye art. 31.

Domstolens præsident, vicepræsidenter, præsidenterne for kamrene og dommeren fra den stat, sagen angår, deltager i Storkammeret. De øvrige dommere vil blive udvalgt af Domstolen på en måde, der specificeres i reglementet, jf. den nye art. 27.

Domstolen kan modtage klager fra enhver person, ikke-statslig organisation eller gruppe af enkeltpersoner, som hævder at være offer for en krænkelse af

konventionen af et af konventionslandene, jf. den nye art. 34.

Endvidere kan Domstolen modtage klager fra en kontraherende stat over ethvert påstået brud på konventionen foretaget af en anden stat, jf. den nye art. 33. Sagen behandles i et kammer.

Den nye domstols justitssekretær tager kontakt til klager med det formål at afklare det nødvendige, før en klage registreres. Den individuelle klage vil normalt blive undersøgt af en komité. Komitéen vil med enstemmighed kunne beslutte at afvise en klage eller slette den fra listen over verserende sager, hvis en sådan beslutning kan træffes uden yderligere undersøgelse. Hvis dette ikke er tilfældet, vil sagen blive henvist til et kammer, som undersøger, om sagen skal udtages til behandling og eventuelt foretager en realitetsbehandling, jf. de nye art. 28, 29 og 38.

Kriterierne for, om sagen kan antages til behandling, forbliver uændrede, jf. den nye art. 35.

Domstolen kan møde forlig, jf. den nye art. 38.

Såvel individuelle som mellemstatslige klager vil som nævnt blive realitetsbehandlet af et kammer og, undtagelsesvis, af Storkammeret.

I særligt alvorlige sager vil et kammer være berettiget til på ethvert tidspunkt – af egen drift – at henkyde sagen til Storkammeret, så længe det endnu ikke har afsagt dom, medmindre en af sagens parter protesterer. Har et kammer afsagt dom, kan kun parterne anmode om, at sagen henvises til Storkammeret til fornyet behandling. Storkammeret vil efter anmodning fra en part samt i undtagelsestilfælde kunne genoptage undersøgelsen af sagen, hvis sagen rejser væsentlige spørgsmål om fortolkning eller anvendelse af konventionen eller dens protokoller, eller hvis sagen drejer sig om et emne af generel vigtighed. Formålet er at sikre kvaliteten af og sammenhængen i Domstolens retspraksis. Et udvalg på fem under Storkammeret bestemmer, hvorvidt en sag skal behandles påny, jf. de nye art. 30 og 43.

Protokollens regler muliggør også tredjeparts deltagelse i behandlingen af en sag for Domstolen. Bl.a. kan en stat, hvis statsborger har indgivet klage mod en anden stat, deltage i behandlingen af denne klage, jf. den nye art. 36.

Domstolen afgør spørgsmålet om effektiv oprejsning, jf. den nye art. 41.

Storkammerets dom er endelig. Et kammers dom bliver endelig, hvis sagen ikke henvises til Storkammeret. Endelige domme fra Domstolen er bindende, jf. de nye art. 42, 44 og 46.

Ministerkomitéen vil, som nu, føre kontrol med dommes fuldbyrdelse, jf. den nye art. 46.

En sag kan afsluttes ved en forligsmæssig løsning